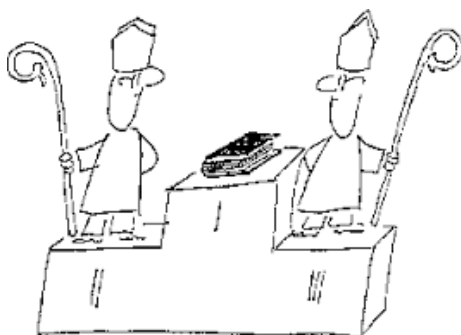

29. NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ / 21. – 28. 10. 2018 /

Syn človeka prišiel, aby položil svoj život ako výkupné za mnohých

K Ježišovi pristúpili Zebedejovi synovia Jakub a Ján a hovorili mu: „Učiteľ, chceme, aby si nám splnil, o čo ťa poprosíme.“

On sa ich opýtal: „Čo chcete, aby som vám urobil?“

Oni mu povedali: „Daj, aby sme sedeli v tvojej sláve jeden po tvojej pravici a druhý po ľavici.“

Na to im Ježiš povedal: „Neviete, čo žiadate. Môžete piť kalich, ktorý ja pijem? Alebo môžete byť pokrstení krstom, ktorým som ja krstený?“

Oni mu vraveli: „Môžeme.“

Ježiš im povedal: „Kalich, ktorý pijem ja, budete piť, aj krstom, ktorým som krstený ja, budete pokrstení. Ale dať niekomu sedieť po mojej pravici alebo po ľavici nepatrí mne. To dostanú tí, ktorým je to pripravené.“

Keď to počuli ostatní desiati, začali sa mrziť na Jakuba a Jána. Ježiš si ich zavolať a povedal im: „Viete, že tí, ktorých pokladajú za vládcov národov, panujú nad nimi a ich veľmoži majú nad nimi moc. Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa bude chcieť stať medzi vami veľkým, bude vašim služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude sluhom všetkých. Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých.“

Nájsť zmysel života patrí medzi prirodzené túžby človeka. Niekedy ho ľudia hľadajú pri iných ľuďoch, ktorí niečo dosiahli. A aj to jedna z možností, ako naplniť svoje túžby.

Apoštolí postupne hľadali zmysel života pri Ježišovi. Bol to však určitý časový proces. Vidíme to aj na Jakubovi a Jánovi.

Aj oni si najprv službu pri Ježišovi predstavovali ináč. V dnešnom evanjeliu ich počúvame, ako túžia získať pri Ježišovi spoločenské postavenie. Dnešnými slovami by sme mohli povedať, že chceli byť ministrami. Ježiš ich vypočuje a chápe. Hneď im však hovorí, že ich čaká iná kariéra. K úspechu ich čaká cesta kríža a služby bližnému. Bratia prijali Ježišovu predstavu o naplnení zmyslu ich života.

Ján sa stal milovaným učeníkom Ježiša, ktorý pri Poslednej večeri ležal na Ježišovej hrudi. Ostal ako jediný z apoštolov pri Ježišovom kríži. Napísal aj jedno z evanjelií a knihu Zjavenia. Jakub podľa tradície prišiel až do Španielska. V Compostelle uctievať jeho hrob a je hlavným patrónom mesta. V čase prenasledovania cisára Agripu (41 – 44), ako jeden z prvých apoštolov, umrel mučeníckou smrťou.

Dnes sme svedkami toho, ako sa slávni a populárni ľudia stretávajú s deťmi a mládežou, aby im rozprávali o svojej ceste za úspechom a slávou. Raz ukazovali v televízii deti z Popradu, ktoré mali veľkú radosť z toho, že mohli chvíľu trénovať so známym hokejistom Petrom Bondrom. Alebo mladí lekári sa tešia, keď môžu pracovať v blízkosti vynikajúceho odborníka.

Evanjeliová kariéra je predsa len odlišná od tej, ktorú vidíme vo svete. Podľa nej nie je najhlavnejšie to, čo človek znamená, ale aký je vo vzťahu k Bohu a k blíznym. Mali by sme skôr obdivovať ten typ ľudí, ktorí niečo dosiahli, a predsa nie sú pyšní a odtrhnutí od normálneho sveta. Cena človeka je v tom, ako dokáže nezištne pomáhať druhým ľuďom. Veľa slávnych ľudí dáva síce nejaké „odrobinky“ na charitu, ale v skutočnosti títo ľudia žijú vo svojom umelom svete, do ktorého majú prístup len im podobní. Niektorí znalci vecí napríklad hovoria, že charitatívny koncert neznamená, že umelec hrá zadarmo.

Pre nás kresťanov je dôležité, aby sme nepozerali len na úspešných a slávnych, ale aby sme aj sami boli „veľkými“ vo svojom prostredí. Nieкого nemusí poznať svet, ale pozná ho obec, alebo farnosť, v ktorej žije. Pozná obetavých lekárov, ktorí pomáhajú ľuďom aj mimo ordinálnych hodín. Pozná obetavých učiteľov, ktorí pri výchove nepozerajú na svoj mizerný plat. Pozná dobrých kňazov, ktorí majú vždy čas pre blízkych. Pozná kvalitných majstrov, ktorí nepýtajú od ľudí nehorázne ceny, akoby pracovali v Nemecku alebo v Rakúsku. Pozná takých, ktorí sa starajú o chorých. Pomáhajú organizovať kultúrny a náboženský život v obci. Všetci takýto ľudia sú „veľkí“, lebo nežijú len pre seba, ale dokážu sa obetovať.

Dostali sme od Boha len jeden život, ktorý sme prijali, a ktorý raz Bohu odovzdáme. Niekedy ten život nie je ľahký a vedeli by sme si predstaviť aj lepší. Je však náš a iný už nedostaneme. Snažme sa mu dať taký zmysel, ako nám ponúka Ježiš. Žime a obetujeme sa pre iných.

- ThDr. Marián Šuráb -

OZNAMY NA 29. NEDEĽU V CEZROČNOM OBDOBÍ

1. Liturgický kalendár:

Deň týždňa	Liturgický sviatok	Liturgický stupeň slávenia
pondelok	sv. Jána Pavla II., pápeža	I. spomienka
utorok	féria 29. týždňa v cezročnom období	
streda	féria 29. týždňa v cezročnom období	
štvrtok	féria 29. týždňa v cezročnom období	
piatok	féria 29. týždňa v cezročnom období	
sobota	féria 29. týždňa v cezročnom období	
nedeľa	30. nedeľa v cezročnom období	

2. Program, spovedanie a sväté omše:

deň týždňa	čas	program
nedeľa 21.10.	12.30 – 12.50 13.00 – 14.00 14.15 – 15.15 14.45 – 15.30 17.30 – 19.00	spovedanie sv. omša – slovensko-česky prednáška o Hlaholike a naučiť sa písať Hlaholikou spovedanie International Mass – anglicky vo Westminsterskej katedrále
pondelok	15.00 – 18.00 18.30 – 19.20 19.30 – 20.00	administratívne hodiny spovedanie sv. omša – slovensky
utorok		
streda		
štvrtok		
piatok		
sobota		
nedeľa 28.10.	12.30 – 12.50 13.00 – 14.00 14.15 – 15.15 15.15 – 15.45 19.00 – 19.20 19.30 – 20.00	Misijný ruženec + spovedanie sv. omša – slovensko-česky (2.zbierka na misie) prednáška o Živote kresťanov a humanitárnych projektoch na Blízkom východe spovedanie spovedanie sv. omša – slovensko-česky

3. Úmysly Apoštolátu modlitby na mesiac október:

Evanjelizačný	Aby zasvätení ľudia opätovne roznieťili svoju misionársku horlivosť a boli prítomní medzi chudobnými, bezbrannými a ľuďmi na okraji spoločnosti
Úmysel KBS	Nech sa naše rodiny prehlbujú spoločnou domácou modlitbou posvätného ruženca

MILODARY

Milodary poskytnuté SCM za predchádzajúcu nedeľu 14/10/2018 boli v sume 263,94 GBP.

Všetkým pravidelným a stálym prispievateľom a dobrodincom ďakujeme za podporu SCM.

Svätá omša o 13.00 hod. každú prvú nedeľu v mesiaci je obetovaná za všetkých pravidelných a stálych dobrodincov a podporovateľov.

- *Úctivo si Vás dovoľujeme požiadať, keby ste pri vstupe do kostola vyplí zvonenie na svojich mobilných zariadeniach a zachovali tento status počas zdržovania sa v chráme.*

ĎAKUJEME!

Ak chcete zaradiť nejakú správu do printových nedeľných oznamov, musí byť poskytnutá najneskôr v stredu do 12.00 hod. pred príslušnou nedeľou, kedy sa má správa zverejniť. Plný text správy s nadpisom a obrázkom (minimálne jeden v dobrom rozlíšení) pošlite na email info@scmlondon.org

NEDEĽNÉ BIBLICKÉ STRETNUTIA

Pod', pridaj sa k nám

- poznávať Božie slovo cez nedeľné evanjelium
- učiť sa rásť v láske k Bohu a k ľuďom
- a zažiť príchut' spoločenstva

Tešíme sa na Teba!

*Každú nedeľu o 15:15 na choruse alebo v parku
(ak je pekné počasie).*

 [Otvorené biblické stretno na London Bridge](#)

Zoznámte sa s históriou Veľkej Moravy a našim prvým písmom, ktoré bolo vytvorené sv. Konštantínom-Cyrlom, aby ako prvé nieslo slová evanjelia zrozumiteľné našim predkom.

Pozývame Vás na

Kurz Hlaholiky

v nedeľu po sv. omši 21.10.2018 od 14:15 do 15:15.

v Church hall, Slovenská katolícka misia, 14 Melior Street, Londýn, SE1 3QP.

Lektor: Dr. Peter Imriš

Program:

- (1) Historický úvod do Veľkej Moravy (20 min.)
- (2) Písanie v Hlaholike (40 min.)

Cieľom kurzu je poukazovať na kresťanské korene Európy, povzbudzovať k pozitívnemu vlastenectvu cez poznanie vlastnej histórie a naučiť sa čítať a písať v Hlaholike.

Lektor Peter Imriš sa venoval hlaholike ako samouk počas štúdií vo Fínsku, neskôr v roku 2011 založil kurzy hlaholiky, s ktorými precestoval nielen Slovensko, ale dokonca USA. Na jeho kurzoch sa naučilo písať hlaholiku niekoľko tisíc účastníkov. Pridajte sa aj Vy a

***oslávte 25. výročie Slovenskej štátnosti,
pripomenutím si doby počiatkov kresťanstva nášho národa.***

OD 7.OKTÓBRA SA ZNOVA SLÁVIA NEDELNÉ VEČERNÉ SVÄTÉ OMŠE o 19.30 hod. okrem 21.10.2018.

**21. októbra bude večerná svätá omša vo
westminsterskej katedrále o 17.30 hod.,**

kde sa koná International Mass a slovenská komunita bude sprevádzať liturgiu svätej omše liturgickou hudbou, čítaním liturgických textov v slovenskom jazyku a prinášaním obetných darov charakteristických pre liturgiu a našu krajinu.

Všetkých Vás srdečne pozývame k tejto slávnosti.

Bolo by krásne a potešiteľné pre zúčastnených na bohoslužbe v katedrále, keby sme prezentovali svoj národ, kultúru a pohostinnosť aj po sv. omši vo forme prinesených koláčov, zákuskov, sušienok ap. a ich rozdávaním po slávnostnej liturgii vonku pred kostolom.

Dovoľujeme si Vás požiadať, či by ste boli ochotní napiecť jednoduché koláče a priniesť ich do katedrály, kde by sa po skončení svätej omše ponúkali účastníkom pri východe z kostola. Bolo by vhodné, keby ste o svojom zapojení sa touto formou informovali sekretárku SCM. ĎAKUJEME.

ZMENA ČASU

**V noci 28. októbra 2018 sa mení čas.
O 03.00 hod. letného času posúvame hodiny
na 02.00 hod.**

MISIJNÝ RUŽENEC

Málokto z nás vedie, že existuje misijný ruženec. Tento ruženec sa skladá tiež z piatich desiatok. Na každý desiatok pripadá jeden svetadiel. V modlitbe sv. ruženca sú dôležité úvahy, ktoré nám predkladajú jednotlivé tajomstvá.

Milí priatelia, pozývame vás na spoločnú modlitbu misijného ruženca a to v nedeľu 28. októbra 2018 o 12.30 pm v kostole SCM Our Lady of La Salette and St. Joseph na 14 Melior Street v Londýne SE1 3QP.

PREDNÁŠKA

Život kresťanov a humanitárne projekty na Blízkom východe

Úvod do problematiky konfliktov v regióne Blízkeho východu

MOTIVÁCIA: prečo konáme zbierku na Misijnú nedeľu, kam idú vyzbierané prostriedky a na aký účel, prečo máme prispievať a podporovať takéto projekty?

OBSAH: spoznať lepšie život kresťanov v iných krajinách postihnutých vojnovým útrapami, inými politickými zariadeniami ako ich poznáme a pod vplyvom iných náboženstiev.

CIEL: solidarita ako kresťanské chápanie vzájomnej zodpovednosti za ohlasovanie Evanjelia a podpora komunít a život viery v nich

PREDNÁŠATEĽ: Prednášajúcim o živote kresťanov je Hugo Gloss, ktorý je manažérom humanitárnej pomoci Slovenskej katolíckej charity (SKCH) od roku 2015. Viackrát navštívil Irak, Sýriu a Libanon, kde SKCH v spolupráci s Konferenciou biskupov Slovenska (KBS) realizuje humanitárne projekty na pomoc utečencom a prenasledovaným kresťanom. V minulosti pracoval v Accenture Slovakia a vyštudoval medzinárodné vzťahy na univerzitách v Bologni a v Ríme. Hugo žije v Bratislave a s manželkou Martou majú 2 deti.

KEDY: 28.10.2018 O 14.15 HOD.

KDE: CHURCH HALL SLOVENSKEJ KATOLÍCKEJ MISIE V LONDÝNE
14 Melior Street, Bermondsey, London, SE1 3QP

Túto nedeľu 21.októbra sa v celej Cirkvi slávi ako misijná nedeľa. Po sv.omšiach sa koná zbierka na misie. Jej výťažok bude venovaný predovšetkým farnostiam v Etiópii, ktoré sú skúšané chudobou. Za vaše milodary srdečné Pán Boh zaplať.

My túto zbierku budeme robiť až v nedeľu 28.OKTÓBRA PO SVÄTEJ OMŠI.

Posolstvo Svätého Otca Františka na Svetový deň misií 2018

Spoločne s mladými prinášajme evanjelium všetkým

Drahi mladí, chcel by som sa spolu s vami zamyslieť nad poslaním, ktoré nám Boh zveril. Tým, že sa obraciam na vás, chcem osloviť všetkých kresťanov, ktorí v Cirkvi prežívajú dobrodružstvo svojho života ako Božie deti. K takémuto osloveniu všetkých prostredníctvom dialógu s vami ma vedie presvedčenie, že kresťanská viera ostáva stále mladá, keď sa otvorí poslaniu, ktoré jej Kristus zveril. Misijná činnosť totiž upevňuje vieru (porov. encyklika Redemptoris missio, 2), ako napísal sv. Ján Pavol II., pápež, ktorý tak veľmi miloval mládež a bol jej oddaný.

Slávenie synody v Ríme toho roku v misijnom mesiaci októbri nám ponúka príležitosť lepšie pochopiť vo svetle viery to, čo chcel Pán Ježiš povedať vám, mladým ľuďom, a vašim prostredníctvom všetkým spoločenstvám veriacich.

Život je misiou

Každý muž a každá žena je misiou, to je dôvod, prečo žijeme tu na zemi. Byť pritiahnutí a byť vyslaní, to sú dve hnutia, ktoré – predovšetkým v mladom veku – naše srdce pociťuje ako vnútorné sily lásky, ktoré sú príslubom budúcnosti a poháňajú náš život vpred. Nik iný nepociťuje vpád a vábenie života tak, ako mladí ľudia. Prežívať vlastnú zodpovednosť za svet s radosťou je veľká výzva. Dobré poznám svetlá i tieň mladosti a keď myslím na svoju mladosť a svoju rodinu, intenzívne si spomínam na nádej na lepšiu budúcnosť. Fakt, že sme sa na tomto svete neocitli z vlastného rozhodnutia, nám dáva tušiť, že ide o iniciatívu, ktorá nás predchádza a ktorá umožňuje našu existenciu. Každý z nás je povolaný zamyslieť sa nad touto skutočnosťou: „Ja som misia na tejto zemi, a preto som na tomto svete“ (apoštolská exhortácia Evangelii gaudium, 273).

Ohlasujeme vám Ježiša Krista

Keďže Cirkev ohlasuje to, čo dostala zadarmo (porov. Mt 10, 8; Sk 3, 6), môže sa s vami, milí mladí, podeliť o cestu a pravdu, ktoré vedú k zmyslu života na tejto zemi. Ježiš Kristus, ktorý pre nás zomrel a vstal z mŕtvych, sa ponúka našej slobode a vyzýva ju, aby hľadala, objavila a hlásala tento pravý a plný zmysel. Drahi mladí, nemajte strach z Krista a jeho Cirkvi! V nej sa nachádza poklad, ktorý naplňa život radosťou. Hovorím vám to z vlastnej skúsenosti: vďaka viere som našiel základ pre svoje sny aj silu uskutočniť ich. Videl som mnoho trápenia a biedy, ktorá skrivila tváre mnohých bratov a sestier. Avšak pre toho, kto stojí pri Ježišovi, je zlo výzvou milovať stále viac. Mnohí muži a ženy, mnohí mladí veľkodušne darovali z lásky k evanjeliu seba samých v službe bratom, niekedy až po mučenícku smrť. Od Ježiša na kríži sa učíme Božej logike sebaobetovania (porov. 1 Kor 1, 17 – 25) ako hlásania evanjelia pre život sveta (porov. Jn 3, 16). Kto sa zapáli od Kristovej lásky, ten sa stravuje, horí a umožňuje rásť, osvecuje a zohrieva tých, ktorých miluje (porov. 2 Kor 5, 14). V

škole svätých, ktorí nám otvárajú šire Božie obzory, vás pozývam, aby ste sa v každej situácii pýtali: „Čo by robil Ježiš na mojom mieste?“.

Odvzdávať vieru až po samý kraj zeme

Aj vy, mladí, ste sa krstom stali živými údmi Cirkvi a všetci spoločne máme poverenie prinášať všetkým evanjelium. Váš život je práve v rozpuku. Keď viera, ktorú dostávame skrze sviatosti Cirkvi, rastie v milosti, zapája nás do prúdu generácii svedkov. Tam sa múdrosť tých, čo majú skúsenosti, stáva svedectvom a povzbudením pre tých, ktorí sa otvárajú budúcnosti. A novosť mladosti sa zasa stáva oporou a nádejou pre tých, ktorí sú už blízko cieľa svojej cesty. V spolužití osôb rôzneho veku vytvára poslanie Cirkvi medzigeneračný most, v rámci ktorého viera v Boha a láska k blížnemu sú najhlbšími zjednocujúcimi faktormi.

Odvzdávanie viery, ktoré je srdcom misii Cirkvi, sa teda deje prostredníctvom „infikovania“ láskou, kde radosť a nadšenie sú prejavom nájdania zmyslu a plnosti života. Šírenie viery prostredníctvom jej príťažlivosti si vyžaduje láskou rozšírené a otvorené srdcia. Láске nemožno klásť hranice: láska je silná ako smrť (porov. Pies 8, 6). A takéto rozšírenie srdca vedie k stretnutiu, svedectvu a hlásaniu; rodí sa z neho zdieľanie v láske so všetkými, ktorí sú vzdialení od viery, a preto sa zdá, že je im ľahostajná, stavajú sa k nej odmietavo či nepriateľsky. Ľudské, kultúrne a náboženské prostredia, ktorým je evanjelium Ježiša Krista a sviatostná prítomnosť Cirkvi ešte cudzia, predstavujú najvzdialenejšie periférie, „samý kraj zeme“, kam sú od prvej Veľkej noci vysielaní Ježišovi misijní učeníci s uistením, že vždy je s nimi ich Pán (porov. Mt 28, 20; Sk 1, 8). To sa myslí pod misiami ad gentes. Tou najviac zničenou periferiou ľudstva, ktorá potrebuje Krista, je ľahostajnosť voči viere či priam nenávisť proti božskej plnosti života. Každá materiálna a duchovná chudoba, každá diskriminácia bratov a sestier sú vždy dôsledkom odmietania Boha a jeho lásky.

„Samý kraj zeme“, drahí mladí, je pre vás dnes veľmi relatívny a vždy ľahko prístupný. Digitálny svet – sociálne siete, ktorými je pretkaný a ktoré ho križujú – rozpúšťa hranice, stiera okraje a vzdialenosti, zmenšuje rozdiely. Všetko sa zdá na dosah ruky, všetko je také blízke a bezprostredné. Bez toho, aby sme museli stavať svoj život, môžeme mať nespočetne veľa kontaktov, no nikdy nebudeme ponorení do skutočného spoločenstva života. Misie až po „samý kraj zeme“ si vyžadujú sebadarovanie v povolani, ktoré nám dal ten, ktorý nás poslal na túto zem (porov. Lk 9, 23 – 25). Opovážim sa povedať, že pre mladého človeka, ktorý chce nasledovať Krista, je hľadanie a prijatie vlastného povolania rozhodujúce.

Svedčiť o láske

Ďakujem všetkým cirkevným inštitúciám, ktoré vám umožňujú osobne sa stretnúť so živým Kristom v jeho Cirkvi: farnostiam, združeniam, hnutiam, rehoľným spoločenstvám, rôznym formám misionárskej služby. Mnohí mladí nachádzajú v misijnom dobrovoľníctve istú formu služby tým „najmenším“ (porov. Mt 25, 40), ktorá podporuje ľudskú dôstojnosť a svedčí o radošti z lásky a z toho, že sme kresťanmi. Takéto cirkevné skúsenosti vedú k tomu, že

formácia každého nie je len prípravou na vlastný profesionálny úspech, ale že sa rozvíja a pestuje Pánov dar, aby mohol lepšie slúžiť druhým. Tieto chvályhodné formyčasnej misionárskej služby sú plodným začiatkom a pri rozlišovaní povolania vám môžu pomôcť rozhodnúť sa naplno venovať povolaniu misionárov.

Z mladých srdc sa zrodili aj Pápežské misijné diela, aby podporovali ohlasovanie evanjelia všetkým národom a prispievali k ľudskému i kultúrnemu rozvoju mnohých národov smädných po pravde. Modlitby a materiálna pomoc, ktoré sú veľkodušne venované Pápežským misijným dielam a distribuované prostredníctvom nich, pomáhajú Svätej stolici postarať sa o to, aby mohli vo svojom prostredí vydávať svedectvo tí, čo pre svoju potrebu niečo od nich dostanú. Nik nie je taký chudobný, aby nemohol dať to, čo má, ale predovšetkým to, čím je. Rád opakujem výzvu, ktorou som sa obrátil na mladých v Čile: „Nikdy si nemysli, že nemáš, čo dať, alebo že nikoho nepotrebuješ. Mysli na to, že mnohí potrebujú teba. Každý z vás nech myslí v srdci na to: mnohí ľudia ma potrebujú“ (Stretnutie s mladými vo svätyni v Maipu, 17. januára 2018).

Drahí mladí, nastávajúci misijný mesiac október, v ktorom sa bude konať synoda venovaná vám, bude ďalšou príležitosťou, aby ste sa stávali misionármi čoraz zapálenejšími za Ježiša a jeho poslanie, až po samý kraj zeme. Prosím Máriu, Kráľovnú apoštolov, svätého Františka Xaverského, Teréziu od Dieťaťa Ježiša a blahoslaveného Paola Mannu, aby za nás všetkých orodovali a neustále nás sprievádzali.

Vo Vatikáne 20. mája 2018, na sviatok Zoslania Ducha Svätého

FRANTIŠEK

Z talianskeho originálu Messaggio del Santo Padre Francesco per la Giornata Missionaria Mondiale 2018 preložila Mária Spišiaková.

Výročie Deklarácie slovenského národa

30. OKTÓBER 2018

30. októbra 1918 sa v Turčianskom Svätom Martine stretli účastníci deklaračného zhromaždenia, ktoré zvolal politik a advokát Matúš Dula. Zhromaždenie v ten deň prijalo **Deklaráciu slovenského národa** známu aj pod názvom *Martinská deklarácia*.

Deklarácia bola prijatá ako samostatný štátoprávny akt slovenského národa, ktorým Slováci oficiálne rušili zväzok s Uhorskom. Predstavuje jeden zo základných dokumentov zrodu česko-slovenského štátu.

Národná Rada vyhlasuje, že v mene česko-slovenského národa, bývajúceho v hraniciach Uhorska, je jedine ona oprávnená hovoriť a konať.

Deklarácia Slovenského Národa!

Zastupitelia všetkých slovenských politických strán,

shromadení dňa 30. októbra 1918 v Turčianskom Sv. Martine a organizovaní v Národnej Rade slovenskej vetvy jednotného česko-slovenského národa, trvajú na zásade samourčovacího práva národov prijatej celým svetom. Národná Rada vyhlasuje, že v mene česko-slovenského národa, byvajúceho v hraniciach Uhorska, je jedine ona oprávnená hovoriť a konať.

Nie je na to oprávnená uhorská vláda, ktorá za celé desaťročia nepoznala vážnejšej úlohy, ako potlačovať všetku, čo je slovenské, nepostavila a nedovoľila nášmu národu ani jedinej školy, nedovoľila, aby sa slovenskí ľudia dostali do verejnej správy a úradov, náš ľud majetkovo ničla a vykošťovala svojou stredovekou feudálnou sústavou a politikou. Nie sú oprávnené na to, aby v mene slovenského ľudu hovorili, ani tie tak zvané zastupiteľské sbory, ktoré sú zostavené na základe úzkého volebného práva, nedopúšťajúceho prejavu vôle národa, a pozostávajúce z ľudí, ktorí vzhľadom na nariadenie zákona nedopusťujú na výboroch čisto slovenských stolíc ani len slovenského slova.

Nie sú na to oprávnené ani také ľudové shromaždenia, ktoré vynášajú uzavretia pod tlakom cudzieho násillia.

V mene slovenského národa na Slovensku oprávnená je teda hovoriť jedine Slovenská Národná Rada.

Národná Rada česko-slovenského národa v Uhorsku obydleného osvedčuje:

1. Slovenský národ je čiastka i rečové i kultúrno-historicky jednotného česko-slovenského národa. Na všetkých kultúrnych bojach, ktoré víťasí český národ a ktoré ho urobili známym na celom svete, mala účasť i slovenská veta.

2. Pre tento česko-slovenský národ žiadame i my neodmeďzené samourčovacie právo na základe úplnej neudielosli. Na základe tejto zásady prejavujeme svoj súhlas s tým neuvoľneným medzinárodným prírúnom položením, ktoré dňa 18. októbra 1918. formuloval predseda WILSON a ktoré dňa 27. októbra uznal rakúsko-uhorský minister zahraničia.

3. Žiadame okamžité uzavretie pokoja a síce na všeľudských kresťanských zásadách, aby pokoj bol taký, že by medzinárodnoprávnymi zárukami znemožňoval ďalšiu vojnu a ďalšie zbrojenie.

Sme presvedčení, že náš malý i národný slovenský národ, ktorý vďaka neslýchanejmu úsiliu dospeje na taký stupeň národnej kultúry, nebudie vyhlásený z pohrdania potrestať a na spúšť smrtonos, ale i jeho budú prosperovať, aby sa dľa svojho rázu mohol vyvíjať a dľa svojich síl prispieť ku šťastnému pokroku človečstva.

Za zasadnutia Slovenskej Národnej Rady

V Turčianskom Sv. Martine, 30. októbra 1918.

Karol A. Medvecký v. r.

predseda
Slovenskej Národnej Rady

Matúš Dula v. r.

predseda
Slovenskej Národnej Rady

Bratia! Rodáci!

V tomto ohlase slovenský národ vyslovil svoje žiadosti.

Toho sa drzte všetci! A zachovajte sa, ako to veľké udalosti terajšie vyžadujú, dôstojne, aby nijaké výtržnosti ďalší pokojný vývin vecí neprekazili. Oprávnené sťažnosti a žiadosti oznámte nášmu výboru, ktorý nakoľko len bude možno, postará sa, aby sa im odpomohlo.

Vrchnoti idú nám po ruke a preto vyzývame Vás, aby Ste i vo všeobecnom i vo vlastnom záujme vrchnostenským nariadeniam zadost urobili.

V Liptovskom Sv. Mikulaši, 1. nov. 1918.

Liptovský výbor Slovenskej Národnej Rady.

Martinská deklarácia

Martinská deklarácia alebo **Deklarácia slovenského národa** je dokument z [30. októbra 1918](#) prijatý na zhromaždení v [Martine](#), kde sa účastníci prihlásili k seba určovaciemu právu [národov](#) a ustanovili [SNR](#) ako jedinú predstaviteľku oprávnenú vystupovať v mene slovenského národa.

Vyhlásenie deklarácie

Pamätná tabuľa v Martine

politických činiteľov z celého Slovenska. Vzhľadom na informačné embargo o udalostiach v Čechách nevedeli. Uhorské úrady, v snahe nestratiť nad situáciou kontrolu povolali do Martina 15. novembra pluk z Levíc.

Vyhláseniu prechádzala dôverná porada v dopoludňajších hodinách, na ktorej sa ešte diskutovalo, či má byť vôbec prijatá verejná deklarácia a aký má mať charakter. Proti prijatiu hovorila najmä neistota z ďalšieho vývoja, t.j. či budú víťazné veľmoci ochotné uznať okrem samostatného českého štátu aj odčlenenie Slovenska. Ivan Dérier, ktorý na poslednú chvíľu pricestoval z Viedne, tlmočil odporúčanie českej delegácie, aby Slováci neunáhľili jednoznačné vyjadrenie za spoločný štát a vyjadrovali sa zatiaľ radšej hmlisto.^[1] Toto väčšina delegátov odmietla a ako základ budúcej deklarácie prijali návrh Samuela Zocha, ktorý sa mal štylisticky upraviť. Za jednoznačné vyjadrenie tiež hovorila tendencia rakúskej a maďarskej propagandy, ktorá v zahraničí zdôrazňovala lojalitu Slovákov k monarchii resp. Uhorsku. O 14. hodine sa konalo slávnostné zhromaždenie, na ktorom najprv predseda zhromaždenia Matúš Dula referoval o situácii a prešlo sa k ustanoveniu Slovenskej národnej rady. Andrej Hlinka ako prvý rečník vyzval Slovákov k jednote a k rozšíreniu kandidátky. Napokon zhromaždenie ustanovilo podľa pôvodného návrhu 20-člennú Slovenskú národnú radu (v dobovom texte deklarácie tiež pod názvom "Národná rada slovenskej vetvy jednotného česko-slovenského národa"), pripravenú už od 12.9.1918,^[chýba zdroj] a jej 12-členný výkonný výbor, z ktorého väčšinu tvorili nečlenovia SNR. Následne zhromaždenie prijalo samotnú deklaráciu.

Prijatý text deklarácie bol pred publikovaním modifikovaný na návrh Milana Hodžu, ktorý sa neskoro večer vrátil z Budapešti, avšak ale ani on o vyhlásení Česko-Slovenska ešte nevedel. Na základe jeho návrhu bola vypustená požiadavka na samostatné zastúpenie Slovákov na mierovej konferencii, aby úsilie Čechov a Slovákov v zahraničí pôsobilo jednotne a bol doplnený odkaz na uznanie Wilsonových zásad v Andrásyho nôte.^[2]

Obsah a význam deklarácie

Deklarácia bola prijatá ako samostatný štátoprávny akt slovenského národa, ktorým Slováci oficiálne rušili zväzok s Uhorskom a to nezávisle na udalostiach v Prahe. Predstavuje jeden zo základných dokumentov zrodu česko-slovenského štátu. S odkazom na predchádzajúcu maďarizačnú politiku zhromaždenie odmietlo akékoľvek právomoci uhorskej vlády na Slovensku. Za jediný zvrchovaný orgán, ktorý bol oprávnený vystupovať v mene slovenského národa bola prehlásená Slovenská národná rada. Slováci sa prihlásili k samourčovaciemu právu česko-slovenského národa, čím vyjadrili požiadavku vytvorenia spoločného štátu. Týmto dodali legitimitu úsiliu zahraničného odboja za vznik Česko-Slovenska a zároveň legitimizovali budúce obsadzovanie Slovenska domácimi a zahraničnými česko-slovenskými jednotkami. Deklarácia ďalej požadovala okamžité ukončenie vojny.

Dokument používa pojmy „slovenský národ“, „česko-slovenský národ“ aj „slovenská vetva česko-slovenského národa“. Termín „česko-slovenský národ“ treba v tejto súvislosti chápať v politickom, nie v etnickom význame a v kontexte požiadavky na utvorenie spoločného štátu. Takáto formulácia bola zvolená aj z taktických dôvodov, aby bola v súlade s argumentáciou česko-slovenského zahraničného a domáceho českého odboja^[3] a nekomplikovala zdôvodňovanie vzniku česko-slovenského štátu v zahraničí.

Spochybňovanie

Deklarácia bola v medzivojnovom období predmetom sporov. Najviac sa spomínala tzv. tajná klauzula hovoriaca o tom, že po desiatich rokoch sa má „štátoprávny pomer“ Slovákov (v Česko-Slovensku či mimo neho) znova dohodnúť „úmluvou medzi legálnymi zástupcami“ Slovenska a Česka. Malo ísť o zápis deklarantov z 31. októbra, ktorý bol podľa signatárov Jura Koza-Matejova, F. Jurigu i E. Stodolu chápaný deklarantmi ako záväzná časť rozhodnutia. Informáciu o tejto klauzule v novoročnom čísle denníka Slovákov roku 1928 uverejnil Dr. Vojtech Tuka, poslanec HSLS, v rozsiahlom článku s názvom *V desiatom roku Martinskej deklarácie* s podtitulom *Štátnofilozofická úvaha* (plný text vyšiel v roku 1991 vo vydavateľstve I. Stelcera). Podľa tejto úvahy, ak do 31. októbra 1928 nedôjde v ČSR k štátoprávnym úpravám, potom v zmysle tzv. tajného dodatku k Martinskej deklarácii prestane na Slovensku platiť ústava, zákony i právomoc úradov – nastane vacuum iuris. Tvrdenie vyvolalo škandál a súdny proces proti Tukovi, ktorý skončil jeho odsúdením a dlhým väznením; existencia takéhoto dodatku nebola nikdy preukázaná, rovnako ako pôvodná podpísaná zápisnica zo zhromaždenia.

Pochybnosti boli umocnené tým, že zápisnice zo zhromaždenia sa dočasne stratili a dlho neboli známe - tento stav trvá doteraz. Viacerí priami účastníci s odstupom času dokonca spochybňovali, že boli niekedy vytvorené, vrátane jedného zo zvolených zapisovateľov a tajomníka SNR Karola Antona Medveckého.^[4] Ďalšie pochybnosti vyvolali zmeny Milana Hodžu (schválené iba redakčnou radou a nie celým zhromaždením), ktoré však nemali zásadný vplyv na použitú terminológiu ani na význam deklarácie. Niektorí podpisovatelia neskôr uverejnený text označili za „falzifikát“ – teda nie text, ktorý pôvodne schválili a podpísali. Podľa kritikov zastúpenie slovenského národa nebolo reprezentatívne – veľkú prevahu mali osoby z Martina a príliš veľa členov patrilo k evanjelikom, pričom väčšina obyvateľov bola katolícka.

- zdroj Wikipédia -

Deklarácia štátnej nezávislosti Československa

Washingtonská deklarácia

18. októbra 2018

Declaration of Independence of the Czechoslovak Nation by its Provisional Government (-oficiálny názov, v preklade z angl. „Deklarácia nezávislosti československého národa jeho Dočasnou vládou“, pre podrobnosti pozri kapitolu Názov), známa pod v historiografii zaužívaným názvom **Washingtonská deklarácia**, bola deklarácia zahraničného odboja Čechov a Slovákov vyhlasujúca zvrchovanú a nezávislú Československú republiku (v deklarácii uvedená ako „*The Czechoslovak State [...]* a republic“). Vzhľadom na okolnosti vydania je jej originálne a oficiálne znenie v angličtine a preklady do češtiny (príp. i slovenčiny) vznikli až neskôr.

Dokument vytvoril Tomáš Garrigue Masaryk a jeho spolupracovníci v Spojených štátoch. Jeho definitívna podoba bola doručená Ministerstvu zahraničných vecí Spojených štátov 18. októbra 1918 vo Washington D.C. a k tomuto dňu je tiež datovaný, hoci ako miesto vydania sa uvádza Paríž (sídlo Dočasnej vlády československej). V tlači bol publikovaný nasledujúci deň, 19. októbra 1918.

Názov

Oficiálny názov deklarácie a rovnako jej oficiálne znenie je len v angličtine, teda *Declaration of Independence of the Czechoslovak Nation by its Provisional Government* (v preklade: „Deklarácia nezávislosti československého národa jeho Dočasnou vládou“)

V slovenskej a českej odbornej i popularizačnej literatúre sa objavujú aj nasledujúce označenia:

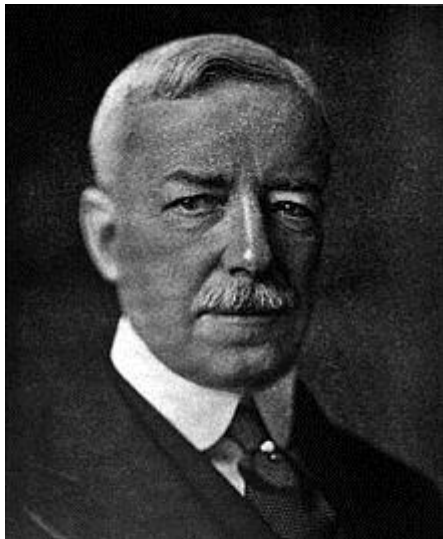
- **Vyhlásenie československej samostatnosti**^[1]
- **Vyhlásenie nezávislosti Československého národa**,^{[2][3]} *Prohlášení nezávislosti československého národa*^[4]
- **Vyhlásenie československej nezávislosti**^[2]
- **Deklarácia štátnej nezávislosti Československa**^[5]
- **Deklarácia nezávislosti**,^[6] *Deklarace nezávislosti (Československa)*^[7]
- *Prohlášení nezávislosti*^[8]
- **Vyhlásenie nezávislosti československého národa dočasnou vládou Československa**,^[9] *Prohlášení nezávislosti československého národa jeho prozatímní vládou československou*^[10]
- *Prohlášení nezávislosti československého národa jeho prozatímní vládou*^[11]
- **Washingtonské vyhlásenie nezávislosti československého národa**^[12]

Historický kontext

Situácia pred vydaním deklarácie

Woodrow Wilson, 28. prezident Spojených štátov
(oficiálnv prezidentský portrét z roku 1913)

Robert Lansing, minister zahraničných vecí
Spojených štátov (*angl.* U.S. Secretary of State) od
24. júna 1915 do 13. februára 1920

Vláda Spojených štátov de facto uznala Československú národnú radu (ČSNR) v Paríži ako vládu „česko-slovenských národov“ (resp. „Čecho-Slovákov“) 3. septembra 1918.^[13] Vo svojej nóte Ministerstvo zahraničných vecí Spojených štátov pokladá ČSNR za „*spolubojujúcu vládu vybavenú vlastnou autoritou vo vedení vojenských a politických vecí Čecho-Slovákov.*“^[14] Vyhlásenie sa teda obmedzuje na aktuálne prebiehajúci vojenský konflikt, pričom sa ďalej nevyjadruje k plánom ČSNR o vytvorení zvrchovaného štátu. Ako konštatuje Ján Blahoslav Kozák: „*titul, vláda, možno tiež použiť pre riadiace teleso v rámci rozsiahlejšieho štátu alebo v monarchistickej personálnej únii. Maďari stále mali svoje vlády od zavedenia rakúsko-uhorského dualizmu kompromisom z roku 1867. Postavenie porovnateľné s postavením Maďarov by bolo tiež zodpovedalo stipuláciám tohto uznania.*“^[15] Ale vďaka uznaniu Spojených štátov a ostatných štátov Dohody disponovali čelní predstavitelia ČSNR diplomatickými prerogatívami (pasová služba, právo na kód, diplomatická pošta),^[16] čo im umožnilo rozvíjať plnohodnotnú diplomatickú činnosť.

16. septembra 1918 rakúsko-uhorská vláda poslala prostredníctvom neutrálneho Švédska americkému ministerstvu zahraničných vecí nótu vyjadrujúcu ochotu rokovať o podmienkach uzavretia mieru, pričom ešte trvala na riešení svojich vnútorných otázok bez angažovanosti zasahovania zahraničia.^[17] Keď sa 5. októbra obrátilo Nemecko na Spojené štáty s návrhom príméria, Rakúsko-Uhorsko ešte v ten istý deň vyvinulo rovnakú iniciatívu, pričom ako základ vyjednávania sa zaviazalo akceptovať Štrnásť bodov prezidenta Spojených štátov Woodrowa Wilsona prednesených v Kongrese Spojených štátov 8. januára 1918 a z nich vyplývajúcich štyroch zásad z 12. februára.^[18] Zatiaľ čo Nemecko získalo prvú (upresňujúcu) odpoveď už 8. októbra a definitívnu (odmietavú) 14.

októbra,^[19] dlhá odmlka v komunikácii s Rakúsko-Uhorskom predznamenávala, že ho Spojené štáty nepovažujú za partnera, s ktorým chcú uzavrieť primerie. Cisár Karol I. v snahe zlepšiť si diplomatickú pozíciu začal s prípravou Národného manifestu (nem. Völkermanifest), ktorý obsahoval prísľub federalizácie Rakúska a celkového zlepšenia postavenia národov v monarchii.

Tomáš Garrigue Masaryk sa od svojich informátorov dozvedel o Karolovej iniciatíve aj o príprave odpovedi prezidenta Wilsona na rakúsko-uhorskú nótu. Z tohto dôvodu začal intenzívne pracovať na vyhotovení deklarácie, aby ju mohol predložiť vláde Spojených štátov ešte pred vydaním odpovede Rakúsko-Uhorsku. K svojej bezprostrednej motivácii Masaryk poznamenal: „*Bol to posledný pokus topiaceho sa; ale v tom tkvelo nebezpečenstvo, na ktoré sa autori [manifestu] spoliehali, a bolo nutné zabrániť efektu, ktorý by manifest ešte mohol mať v kruhoch, v ktorých pre Rakúsko dovtedy pretrvávalo mnoho sympatií.*“^[20]

Ale Masaryk sa prípravou deklarácie zaoberal už dlhší čas, hoci v pôvodnej podobe išlo skôr o požiadavku autonómie než zvrchovanosti. Vtedajší šéfredaktor denníka *Washington Post* Ira Elbert Bennett vo svojom článku „The Czech Will Rise Again“, vydanom v týždennej prílohe denníka *The Christian Science Monitor* 2. augusta 1941 spomína: „*Asi v tomto období [okolo 8. augusta 1918] mi dr. Masaryk ukázal náčrt vyhlásenia o autonómii, ktorý napísal. Bol som prekvapený, nakoľko mojou jedinou myšlienkou bolo, že habsburská monarchia je na odchode. Jeho dokument bol neobyčajne dlhý. Podával podrobný súpis sťažností [...]. Masaryk trval na obnove starého Kráľovstva českého s Habsburgom ako kráľom, ktorý by bol povinný uznávať práva Čechov tak, ako boli vyhlásené, keď pred storočiami dobrovoľne prijali Habsburga za panovníka.*“^[21] Bennett ďalej tvrdí, že inicioval niekoľko rozhovorov, pričom pri jednom z nich Masarykovi poradil: „*Pokiaľ veríte, že zvíťazíme, musíte veriť, že nebude žiadne Rakúsko-Uhorsko, aby vám zaručilo autonómiu. [...] Mali by ste vyhlásiť slobodu. Zmeňte svoje vyhlásenie o autonómii a urobte z neho vyhlásenie nezávislosti.*“^[22] V Masarykovom spise *Světová revoluce* sa síce o tejto diskusii nenachádza zmienka, Kozák ale uvádza, že prebehla začiatkom augusta.^[23]

Príprava a vydanie deklarácie

Masaryk deklaráciu skoncipoval spolu so svojimi americkými kolegami vo Washingtone, D.C., pričom ich hlavnou inšpiráciou bola Deklarácia nezávislosti Spojených štátov. Emil Karol Kautský uvádza, že po tom, ako Masaryk spísal obšírny koncept v češtine, poveril svojho osobného tajomníka Jaroslava Císařa prekladom do angličtiny. Pritom Císařovi mal pri redigovaní pomáhať redaktor denníka *Chicago Tribune* James O'Donnell Bennett,^[24] sudca Najvyššieho súdu Spojených štátov Louis Dembitz Brandeis, minister vnútra Spojených štátov Franklin Knight Lane a najmä profesor Herbert Adolphus Miller, ktorý spolu so svojimi piatimi americkými priateľmi z právnických a úradníckych kruhov usporiadal schôdzu s cieľom upraviť deklaráciu do konečnej podoby, pričom svoj návrh skompletizovali krátko po jednej hodine ráno 17. októbra a definitívne uzavreli v Masarykovej rezidencii o deviatej ráno.^[26] Tento opis prípravy deklarácie je analogický s Masarykovými spomienkami, ktoré zaznamenal vo svojom spise *Světová revoluce*: „*V Deklarácii som odmietol Karolov neskorý pokus o rakúsku živú federáciu a načrtnúť hlavné zásady, ktoré dočasná vláda kladie ako základy nového štátu. Prvý náčrt som dal prečítať viacerým svojim priateľom (medzi inými Brandeisovi a redaktorovi Bennettovi); ich vecnú a formálnu kritiku vzal na zreteľ malý komitét, ktorý vykonal poslednú revíziu po stránke formálnej i právnej (sedel v ňom znamenitý odborník a právnik Mr. Calfee); bol to pekný príklad harmonickej spolupráce a zároveň prvý štátny akt veľkého štýlu, vykonaný za môjho vedenia.*“^[20]

Koncept deklarácie Masaryk doručil ministrovi zahraničných vecí Spojených štátov Robertovi Lansingovi ešte 16. októbra 1918. V príslušnom pripise uvádza, že sa tak rozhodol „z dôvodu neúprimných prísľubov vlády Rakúsko-Uhorska reorganizovať cisárstvo.“^[27] Tvrdí, že publikovanie deklarácie bolo „pôvodne“ naplánované v rovnaký deň, v ktorý W. Wilson prisľúbil odpoveď na rakúsko-uhorskú nótu, ale zároveň uisťuje, že pokiaľ si to Lansing bude želať, k jej zverejneniu pristúpia po Wilsonovej odpovedi.^[28]

Kým Masaryk a jeho spolupracovníci vo Washingtone zaistovali diplomatickú podporu u Wilsona a Lansinga, Edvard Beneš dal 14. októbra v Paríži spísať nótu o transformácii ČSNR na Dočasnú vládu na základe rozhodnutia z 26. septembra 1918. Ale túto správu veľvyslanec Spojených štátov vo Francúzsku odtelegrafoval až 16. októbra, pričom Lansingovi bol telegram doručený 17. októbra.^[29]

Masaryk očakával inštrukcie od Lansinga ohľadne plánovaného publikovania deklarácie a reakciu na ustanovenie Dočasnej vlády v Paríži, ale ministerstvo a prezident boli v tom čase zatažení množstvom práce.^[30] Preto v pripise k oficiálnej podobe deklarácie, doručenom 18. októbra, uviedol, že československá administratíva predpokladá, že v súlade s predchádzajúcimi uznaniami ČSNR Dohodovými štátmi Spojené štáty rovnako uznávajú aj Dočasnú vládu. V liste uvádza, že nakoľko sa Lansing nevyjadril k otázke dátumu zverejnenia deklarácie, „predpokladám, že to nie je dôležité, a prinútený rýchlym spádom udalostí v Rakúsko-Uhorsku tak činím k dnešnému dňu.“^[31]

Keď bola nasledujúce ráno 19. októbra v tlači uverejnená súčasne deklarácia a Karolovo memorandum (vo viacerých novinách v juxtapozícii), Masarykov spolupracovník I. E. Bennett v editorskom stĺpčeku denníka *Washington Post* oslavne skonštatoval: „Dnes boli zverejnené dve oficiálne vyhlásenia ohľadne Rakúsko-Uhorska, ktoré demonštrujú markantný rozdiel medzi skutočnou a podvodnou slobodou. Cisár Karol, vo svojom manifeste zaväňajúc om ťžou a rúhaním, predstiera prísľub ‚miestnej autonómie‘ pre ľud Rakúska. Čecho-Slovenský národ prostredníctvom svojich zástupcov vydáva svoju deklaráciu nezávislosti – dokument hodný zaradenia medzi najsľachtiliejšie prejavy človeka prahnúceho po slobode.“^[32] Je veľmi pravdepodobné, že publicite a najmä tomuto symbolickému uvedeniu deklarácie a manifestu ako kontrastu „starého a nového“ dopomohli Masarykovi spolupracovníci a priatelia z radov amerických žurnalistov, keďže Masaryk po svojom príchode do Spojených štátov nadviazal a rozvíjal kontakty s viacerými novinármi, čo mu – ako sám uvádza – umožnilo publikovať interviewy a články vo významných denníkoch, týždenníkoch a revuiach.^[33]

Bezprostredný vývoj po vydaní deklarácie

Vyhlásenie nezávislosti Čechoslovákov Tomášom Garriguom Masarykom na kongrese národností vo Philadelphii, 26. októbra 1918

V odpovedi na rakúsko-uhorskú mierovú nótu, odoslanú ešte 18. októbra 1918, Spojené štáty oficiálne odmietli Karolove požiadavky odvolávajúc sa na desiaty bod zo Štrnástich bodov prezidenta Wilsona z 8. januára 1918, podľa ktorého mala byť národom Rakúsko-Uhorska poskytnutá „najslobodnejšia príležitosť k autonómnemu vývoju.“ Kvôli de facto uznaniu ČSNR ako vlády Čecho-Slovákov a zároveň uznaniu práv Juhoslovanov na slobodu vláda Spojených štátov konštatuje, že „prezident už nie je oprávnený prijať samotnú

„autonómiu“^[30] týchto národov ako základ mieru, ale je prinútený trvať na tom, že oni sami, a nie on, posúdia, ktoré akcie zo strany rakúsko-uhorskej vlády uspokoja ich nároky a mienku o vlastných právach a ich určení ako členov rodiny národov.“^[34]

Týmto krokom Wilson vyzval rakúsko-uhorskú vládu rokovať priamo s Dočasnou vládou československou v Paríži,^[30] hoci je otázne do akej miery tento postoj podmienila činnosť Masarykovej delegácie a do akej miery vyplynul z jeho vnútorného idealizmu, známeho ako wilsonizmus (angl. *Wilsonianism*). V tejto súvislosti Kozák poznamenáva, že „zmenu jeho myslenia nespôsobilá československá Deklarácia, ale to bolo práve jeho pranie, ktoré ju urýchlilo.“^[36]

Aj keď v diplomatických kruhoch Dohody sa ešte vyčakávalo na reakciu Rakúsko-Uhorska, Wilsonovo rozhodnutie znamenalo významný medzník v úsilí československej dočasnej vlády. Správa o ňom bola prijatá s veľkým nadšením u československých legionárov na Sibíri (22. októbra), ktorí predpokladali návrat na domáce územie a jeho postupné oslobodzovanie v prospech vznikajúceho zvrchovaného štátu.^[37]

Napriek tomu, že vyhlásenie poslanca za Slovenskú ľudovú stranu Ferdinanda Jurigu v Uhorskom sneme 19. októbra sa môže kvôli akcentovaniu požiadavky sebaurčovacieho práva pre uhorské národy javiť ako pretlmočenie Wilsonovej nóty na domácej pôde, Juriga jej znenie v skutočnosti nepoznal a ideovo vychádzal z vyhlásenia rumunských poslancov pripraveného vo finálnej podobe ešte 12. októbra.^[38]

Štruktúra deklarácie

Vo svojej finálnej podobe sa deklarácia skladá z troch (neoznačených) myšlienkových celkov – „naše práva“, „naše dôvody“ a „naš cieľ“. Túto formu podľa Kautského navrhol americký sochár Gutzon Borglum pri schôdzke komitétu v noci z 16. na 17. októbra.^[39]

Úvodný odsek naráža na vtedajšiu aktuálnu medzinárodnú situáciu – snahy o začiatok mierových rokovaní zo strany Centrálnych mocností („*Hohenzollernovci ponúkajú mier, aby zastavili víťazný postup spojeneckých armád a zabránili rozdeleniu Rakúsko-Uhorska a Turecka*“^[40]) a federalizačné plány cisára Karola I. Následne deklarácia pripomína uznanie ČSNR ako dočasnej vlády štátmi Dohody a Trojkráľovú deklaráciu požadujúcu zriadenie štátu spojením českých krajín a Slovenska, vyhlásenú českými rišskými a krajinskými poslancami 6. januára 1918 v Prahe. Už v úvode sa rázne odmieta zámer federalizácie monarchie („*federalizácia a autonómia neznamenujú nič pod habsburskou dynastiou*“).

V nasledujúcich troch odsekoch („naše práva“) sa deklarácia odvoláva na „historické (a) prirodzené právo“, čo je z hľadiska medzinárodného práva verejného neexistujúci pojem, vzniknutý zlúčením historického práva národa na štátnosť, v rámci ktorého si české krajiny nárokovali kontinuitu Českého kráľovstva spojeného so zvyškom monarchie osobnou habsburského panovníka od roku 1526, a prirodzeného práva národa na sebaurčenie, ktorého požiadavka reflektovala situáciu Slovákov.^[41] Značne extrémnym tvrdením bolo vyhlásenie, že české krajiny boli „*nezávislým štátom od siedmeho storočia*“, t. j. odvodzovanie českej štátnosti od Samovej ríše.

Zatiaľ čo historické právo národa bolo tradičným geopolitickým inštitútom predchádzajúcich storočí, právo národa na sebaurčenie síce ideovo korenilo v Deklarácii

nezávislosti Spojených štátov, ktorá ukotvila zásadu, že: „vlády odvodzujú svoju moc od súhlasu tých, ktorým vládnu“ a „keď sa niektorá vláda stane deštruktívnou voči týmto princípom, je právom ľudu ju zmeniť alebo zrušiť a ustanoviť novú vládu, založenú na takých zásadách a právomocne vymedzenú takým spôsobom, akým uzná ľud za vhodné pre zaistenie svojej bezpečnosti a svojho šťastia,^{[42][pozn 4]} a do európskeho kontinentálneho prostredia bolo implementované Veľkou francúzskou revolúciou a ďalej modifikované s rozvojom národných hnutí v 19. storočí, do slovníka medzinárodného spoločenstva sa dostalo až v roku 1918, v súvislosti s formulovaním geopolitických myšlienok prezidenta Spojených štátov Woodrowa Wilsona.^[43] Naproti všeobecnému presvedčeniu, „právo na sebaurčenie“ nebolo definované Štrnástimi bodmi, ale až jeho vystúpením v Kongrese Spojených štátov 11. februára 1918: „Národy nemajú byť odovzdávané spod vlády jedných k druhým na základe medzinárodnej konferencie alebo dohody medzi protivníkmi. Národné aspirácie musia byť rešpektované, národom sa smie vládnúť len na základe ich vlastného súhlasu. Sebaurčenie nie je obyčajnou frárou.“^[44]

Znaky wilsonizmu sú najmarkantnejšie v deviatom odseku, nasledujúcom po štyroch odsekoch vymenúvajúcich hlavné príčiny nespokojnosti („naše dôvody“), ktorý priamo vyhlasuje: „prijímame americké princípy [tak], ako ich stanovil prezident Wilson: princípy oslobodeného ľudstva – skutočnej rovnosti národov – a o tom, že vlády odvodzujú všetku svoju spravodlivú moc zo súhlasu tých, ktorým vládnu.“ Vplyv americkej právnej kultúry, ktorý do deklarácie pretavil prostredníctvom Masarykových poradcov, sa ďalej uplatňuje nasledovaním princípov vyjadrených v Deklarácii nezávislosti Spojených štátov a princípov prezidenta Abrahama Lincolna, pričom je zmienená aj francúzska Deklarácia práv človeka a občana a duchovný odkaz husitských vojen.

Deviaty odsek spolu s nasledujúcimi proklamuje podobu budúceho Československa („naše ciele“) ako zvrchovanej demokratickej parlamentnej republiky^[pozn 5] implementujúcej garanciu rovnosti pred zákonom, slobody slova, tlače, svedomia, vyznania, vedeckej a umeleckej tvorby, zhromažďovania a petičného práva. Ukotvuje sa všeobecné volebné právo aj pre ženy,^[pozn 6] odluku cirkvi od štátu, menšinové práva a nahradenie stáleho vojska milíciami. Z hospodárskeho hľadiska už deklarácia vyhlasuje plán hospodárskych a sociálnych reforiem, menovite vykupenia veľkostatkov pre domácu kolonizáciu a zrušenie šľachtických výsad. V prípade štátneho dlhu má ČSR prevziať len záväzky predvojnové, nie dlhy spôsobené počas vojny.

Deklaráciu uzatvára motto: „*Sily temnoty poslúžili víťazstvu svetla – vytúžený vek ľudstva svitá. Veríme v demokraciu – veríme v slobodu, slobodu vždy väčšiu a väčšiu!*“ Deklarácia je datovaná k 18. októbru v Paríži ako v oficiálnom sídle vlády.

- zdroj Wikipédia -

*Aj pred svätou omšou, aj po svätej omši,
zachovajte, prosíme, posvätné ticho v kostole!*

S vedomím, že, ak nie práve Ty,
tak možno iní prišli sa do chrámu stretnúť
v prvom rade s Pánom a jeho Slovom
a majú na to plné právo.
! ĎAKUJEME ZA POCHOPENIE !

**Dnes po svätej omši Vás pozývame na kávu a čaj
do Church Hall.**

Church Hall je dnes otvorená do 16.00.

Žiadame všetkých užívateľov Church Hall,
aby rešpektovali, že kuchynka je prístupná iba
pre dobrovoľníka, ktorý zabezpečuje obsluhu v Church Hall.

Nechajte sa ním obslúžiť, ak z kuchynky niečo potrebujete.

Ďakujeme za pochopenie.

Požívanie alkoholu v Church Hall nie je dovolené.

Nezabudni zavolať alebo napísať a zablahoželať svojim rodičom, deťom,
manželom, manželkám, priateľom, priateľkám, známym, chorým,
kňazom, susedom, kolegom.

21.10. – Uršuľa
22.10. – Sergej
23.10. – Alojzia
24.10. – Kvetoslava
25.10. – Aurel
26.10. – Demeter
27.10. – Sabina
28.10. – Dobromila

